

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE

ILMUB KORD NÄDALAS

TOIMETUS JA TALITUS

TALLINN, Toomkooli 13, tel. 468-24

Tellimishind aastas Kr. 5.—

ühes kuukirjaga „Konjunktuur“ Kr. 12.—

Üksiknumber 15 senti.

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR
JA VASTUTAV TOIMETAJA
A. FULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektsooni juhataja J. Janusson

Sektsooni nõukogu esimees A. Meerits

Põllumajandussektsooni juhataja J. Kurkus

Sektsooni nõukogu esimees Prof. P. Kõpp

Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 18

Tallinn, 4. mail 1937

III aastakäik

SISU:

Lhk.

PÕLLUMAJANDUS	
Laadahinnad	322
Ülesandeid lambakasvatuse alal	323
Sealihatootmine Saksas	324
TÖÖSTUS JA KAUBANDUS	
Tööstuse aktiivsus Eestis ja Lätis	325
Lühimuundiseid	326
LAEVANDUS	
Prahiturg	328
HINNAD	
Tähtsamad hinnad ja noteeringud	330
PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD	
Võiturg	329
Juustuturg	329
Peekoniturg	329
Tapaloomade ja lihaturg	331
Kanamunaturg	331
Piimaturg	332
Teraviljaturg	332
Kartuliturg	333
Aedviljaturg	333
Kalaturg	333
VALISMAA MAJANDUSTEATMEID	
Kaubanduskäive Lätis	334
Argentiina väliskaubandus 1936. a.	335
INFORMATSIOONI OSA	
Eesti Panga nädalaaruanne	336
VALISMINISTEERIUMI VALISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED	
Eestis kehtivad kaubandus- ning maksete õienda- mislepingud	337
Leedu metsamaterjali-eksport	338
Võieksport Leedust tänava esim. 3 kuu jooksul	339
Leedu või- ja munaekspordi väljavaatist	339
Rahvusvaheliste kliiringlepete võrk	340

CONTENTS:

Page

AGRICULTURE	
Prices at Fairs	322
Tasks of Sheep Farming	323
Output of Pork in Germany	324
INDUSTRY AND TRADE	
Industrial Activity in Estonia and Latvia	325
Sundry Information	326
SHIPPING	
Freight Market	328
PRICES	
Prices and Quotations	330
AGRICULTURAL MARKETS	
Butter Market	329
Cheese Market	329
Bacon Market	329
Cattle and Meat Market	331
Egg Market	331
Milk Market	332
Grain Market	332
Potato Market	333
Vegetable Market	333
Fish Market	333
FOREIGN COUNTRIES	
Trade Turnover in Latvia	334
Foreign Trade of Argentina in 1936	335
INFORMATION PART	
Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return	336
FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION	
Trade and Clearing Agreements Valid in Estonia	337
Lithuanian Timber Exports	338
Lithuanian Butter Export during the First 3 Months of 1937	339
Prospects for Butter and Egg Exports in Lithuania	339
Net of International Clearing Agreements	340

PÖLLUMAJANDUS

LAADAHINNAD. — PRICES AT FAIRS.

O. Lutter.

K.a. esimesel veerandil jätkus elusloomade hindade liikumine tõususuunas. Kuigi eelmisel aastal omamajapidamisest saadav söödaviljatoodang oli väiksem varemast aastaist, ei mõjutanud see kuigi tunduvalt loomahindade käiku. Sügisel talvise söödapuuduse kartusel vähendati juba kari vastavalt olevaile söödakoguseile, millega välditi talvine ja peamiselt kevadine söödapuuduse mõjul paratamatuks muutunud ja nii mõnelgi varem aastal massiliselt ilmnenuid loomade müüki. Kuna talukäitises on piimakari peamise tähtsusega ja praegusele tasemele kindlustatud võihinna juures on põllumehe sissetulek karjapidamisest rahuldav, püütakse piimaloomade müügist igati hoiduda, millega on seletatav väike pakkumine, mis koos tavalise kevadise nõudmise suurenemisega põhjustavad hindade tõusu. Hobuste juures on tavaliseks nähtuseks, et üldise majandusolukorra paranemisega käib käsi-käes ka suurem nõudmine parema hobuse kui tugevama ja ajakohasema tööjõu järele, mis on omakorda põhjuseks tänava kevadel esinevale hindade paranemisele. Ka teiste loomade hinnad peale vasikate, kellede suurem müügihooaegsus algab talvelõpu ja kevadkuudega, näitavad pidevat tõusutendentsi. Kuna laadahindadel püsib pidev paranemine juba 1933. a. saadik, ületavad tänava esimese veerandi keskmised hinnad aasta tagasi oleva samaaegse taseme ja moodustavad pärast kriisiaastaid rekordseisu.

Hobuste hind, mis tänava veerandaasta keskmisena on hääl hobuseil 352 kr. ja keskmisil 237 kr., ületab l.a. samaaegse seisu vastavalt 40% ja 54% ja tõuseb enne kriisi valitsenud kõrgseisutasemele. Aprillis, mil esineb juba hobustelaatadel elavus algava kevadhooaja tõttu, on hobuste hind kõrgem esimese veerandi keskmisest, moodustades hääl hobuseil 398 kr. eelmise kuu 369 kr. vastu ja keskmisil 264 kr. 258 kr. vastu eelmisel kuul. Samasele hobuste hinnatõusule mõjub peale eeltoodud põhjuste veel tunduvalt kaasa kevadine hobuste väl-

javedu Soome. Nii on tähtsamais hobuste müügirajoonides suuremaiks hinnapakkujaiks Soomest tulnud hobuste ülesostjad. Soomlased ostavad ainult häid hobuseid, kuid maksavad ka viimaste eest siseturu keskmisest hinnatasemest tunduvalt kõrgemat hinda, mis avaldab ka mõju siseturu hinna kujunemisele. Eriti elavaks kujunes hobuselaat aprilli lõpul Rakveres, kus soomlased ostsid päeva jooksul talupidajailt kokku 24 hobust, kusjuures kõrgemaks hinnaks oli 960 kr. Kuna hobuste väljavedu Soome on muutunud viimaseil nädalail eriti elavaks, näitavad ka soomlaste poolt makstavad hinnad järjekindlat tõusu ja praegused hinnad on tunduvalt kõrgemad aprilli esimese poole vältel makstud tasemest. Aprilli viimasel poolel tõusis Virumaaalt Soome eksporditud hobuste arv ligi 200, ja kuna soomlased jätkavad ka oste mais, kujuneb hobustemüük Virumaa põllupidajatele tänava kevadel küllaltki korralikuks talupidamise kõrvaltuluks.

Lüpsilehmade viimaseaegset hinnakujunemist iseloomustab keskmiste loomade suurema nõudmisega viimaste tunduv kaalinenemine, kuna hinnatõus paremate loomade juures on tunduvalt väiksem, mistõttu ka praegune hinnavahe heade ja keskmiste lüpsilehmade juures on märksa väiksem aasta tagasi samaaegsest tasemest. Nii tõusis m.a. esimese veerandi keskmine hind headel lehmadel 69 kr-lt tänava 88 kr-le ehk 28%, kuna samaaegne keskmiste lehmade hind — 73 kr., ületas l.a. samaaegse taseme 49%. Aprillis tõusis heade lehmade hind võrreldes eelmise kuuga 4 kr. võrra ja moodustas 95 kr., kuna keskmiste lehmade hind 79 kr-ga looma kohta ületas eelmise kuu taseme 1 kr. võrra.

Lihaloomade hinnatõus kõigub lüpsilehmade hinnatõusu piires. Aastaveerandite viisi tõusis kõige enam lehmade hind, kõige vähem härgade-pullide hind, kuna teiste lihloomade kallinemine oli nende vahepealne. Nii tõusis lehmade hind 44 kr-lt 63 kr-le — hinnatõus 19 kr. ehk 43%, kuna pullide

tänavune esimese veerandi hind — 101 kr., — on kõrgem l. a. 23 kr. ehk 29%. Mullikate hind tõusis 38% ja moodustas 50 kr., vasikail 35% ja lammastel 25%. Aprilli keskmine hind ületas härgadel-pullidel, lehmadel ja mullikatel eelmise kuu taseme, kuna vasikate ja lammaste hinnatase langes pisut allapoole märtsi keskmist. Nii maksusid härjad-pullid 108 kr., lehmad 66 kr., mullikad 53 kr., vasikad 10,5 kr. ja lambad 10,6 kr.

Pörsastel on hinnakõvenemine võrreldes teiste loomadega suurim ja tänavused esimese kolme kuu keskmised hinnad ületavad l. a. samaaegse taseme alla 6 nädala vanuseil pörsail 76% ja vanemal 57%. Ku-

na meil juba l. a. algust saanud head väljavaated elussigade ja sealiha soodsaks turustamiseks kestavad ka praegu, püsib pörsaste järele kindel nõudmine ja tavaliselt kevadeti suureneva pakkumisega ilmnev hinnalangus ei olnud tänavu märgatav. Tänavu aasta esimese kolme kuu jooksul püsis vanemate pörsaste hind ühtlasel tasemel, kuna aprillis tegi järsu hüppe ja tõusis 17,2 kr., mis ületab aasta tagasi samal ajal makstava hinna 7,1 kr. võrra. Vastandina vanemate pörsaste hinna püsimisele näitas alla 6 nädala vanuste pörsaste hinnatase pidevat kalduvust tõusule, moodustades aprilli keskmisena 13,8 kr., mis on kõrgem l. a. samaaegsest tasemest 5,4 kr. ehk 77%.

ÜLESANDEID LAMBAKASVATUSE ALAL. TASKS OF SHEEP FARMING.

Agr. K. Jaama.

Eesti lambakasvatuse arendajad ja edendajad on võtnud suunaks jõuda viie aasta jooksul (1936.—41.) nii kaugele, et meie lammaste villatoodang oleks aastast vähemalt 1500 000 kg., praeguse 800 000—900 000 kg. asemel.

Teiseks püüdeks on, et lähema 5 a. jooksul võiksime müüa kalevivabrikule kuni 500 000 kg. hästi sorditud ja käsitatud kraasvilla.

Belnimetatud suuna võib saavutada kahe teel: kas 1) suurendada lammaste arvu Eestis umbes 200 000 lamba võrra, nii et Eestis oleks kuni 800 000 lammast, või 2) suurendada praeguste lammaste villatoodangut lamba kohta aastas 1 kg. võrra, nii et meie lammast annaks aastas 3,0 kg. pesemata villa.

Kuigi lammaste arvu suurendamine viimaseil aastail on toimunud jõudsasti, tuleb edaspidi panna siiski enam rõhku villatootangu suurendamisele lamba kohta. Suur lambakari nõuab talult suuremaid karjamaid ja rohkem heinu talveks, kuna väiksema arvu, kuid tõulammastega, on võimalik saavutada paremaid tulemusi.

Käsikäes tõulammaste pidamisega peaks käima siiski osaline lammaste arvu suurendamine. Nende kahe nimetatud suu-

na koostööl saavutaksime ülesseatud eesmärgi, ja seega oleks meil lammaste villatoodang loodetavasti lähemal aastail juba 1,5 milj. kg.

1936. a. pandi erilist rõhku tõulammaste aretamisele ja kasvatamisele. M. a. sügisel imporditi Rootsist veel 45 šropširi tõulammast endisile lisaks. Imporditud tõulammastest oli 24 jäära ja 21 utte. Ostetud tõulambad anti 31 põllupidajale.

1936. a. novembris anti lammaste sugulava hindamiskomisjoni otsusel 14 lambakasvandusele III järgu lammaste sugulava õigused.

M. a. võimaldas Põllutöökoda esimest korda jäärajaamadele jäärade ostmiseks 50% abiraha. Aasta kestel tõusis jäärade järele nii suur nõudmine, et juba augustiks olid müüdnud kõik paremad ja vanemad sugujäärad. Sügiseks jäi veel müüa noori jääri. Seltsi kaasabil ja riikliku toetusega asutati aasta kestel 127 jäärajaama, neist 103 jäärajaama asutati kodumaiste jääradega ja 24 Rootsist imporditud jääradega. Tõugude järgi on asutatud 87 šropširi-jäärajaama ja 40 ševioti-jäärajaama. Üldse töötas aasta lõpul 174 jäärajaama.

Villakaubanduse korraldamisega jõudis Lambakasvatajate Selts 1936. a. kestel nii

kaugele, et esimene partii kodumaist villa osteti mais.

Juuni lõpul noteeriti ametlikult esimest korda kodumaise villa hind, määrates alghinnaks:

I sort, 70% puhtusega	Kr. 2.55.
II „ 60% „ „	2.80.
III „ 50% „ „	2.05.

Peale selle maksti nimetatud alghinnale veel juurde pikkusjärgu arvel 10 s. kg. ja iga protsendi puhtuse arvel 6,5—5 s. kg.

1936. a. osteti Karja Keskühisuse poolt kodumaist villa 6250 kg., mida sortiti vastavasse sortidesse ja müüdi edasi kalevivaabrikule.

Peale selle oleks veel nimetada järgmisi edusamme lambakasvatases:

1. Ülemaaline lammaste märkimine.
2. Villaurimislaboratooriumi sisseseadmine.

SEALIHATOOTMINE SAKSAS. — OUTPUT OF PORK IN GERMANY.

Meie seakasvatuseisundi kujunemisele on viimaseil aastail olnud määrava tähtsusega sigade turustamisvõimaluste arenemine Saksas. Mis võimalusi võime aga loota tulevikus Saksas sealihaturustamises, nähtub vastavaist Saksa andmeist.

Kogu Saksa lihatarvitusest moodustab sealihha 60—65%. Rasvavarustus moodustab seapidamissaadusist keskmiselt umbes $\frac{1}{5}$. Seapidamissaaduste peatähtsus kogu liha- ja rasvatarvituses näitab, kui suurel määral on kindlustatud sealihha- ja searasvavarustus oma maa tootmisega. Andmeist nähtub sisemaal tapetud loomade liha- kui ka imporditud lihakoguse suurus. Seejärgi on Saksa sealihha- ja searasvavarustus sise- ja välismaise päritolu järgi:

Sealihatarvitus Saksas (1000 kv.)

	Kokku	Sellest sisemaa toodang %
1936	23 722	95
1935	21 847	97
1932	21 135	95
1928	21 986	95
1924	18 621	86

Sealiha- ja searasvatarvitus Saksas varustatakse seega suuremosalt oma maa tootmisega. Nimetatud suhtarvud ei anna veel õiget pilti tegelikust Saksa sealihha ega searasva omavarustusest, sest teatav osa

3. Lammaste söötmiskatsed: lehistega ja rauda sisaldavate mineraalsöötadega.

Teatavasti kasvatatakse talundis palju segaverd utti ja jääri, kes paljudel juhtudel fenotüübiliselt sarnievad šropširi või meie maalammastega. On püütud korraldada ülemaalist lammaste märkimist ja anda märgitud lammaste pidajaile kuni 30 kr. toetust.

Põllutöö- ja Majandusministeeriumi poolt tunnistati tarvillikuks asutada villaasjanduslaboratoorium. 1936. a. lisaeelarvega määrati villakaubanduse korraldamiseks ja laboratooriumi sisseseadmiseks toetust.

El. Lambakasvatajate Seltsil on korraldamisel mitmesugused söötmiskatsed puulehtedega ja mineraalsöötadega. Villemi talu lammaste sugulavas on seks otstarbekas muretsetud mitmesuguseid puu lehisid ehk vihte.

sisemaist seapidamissaadusist toodetakse importsöötade abil. Ülevaate saamiseks sisemaalse varustuse seisundist tuleb importsööda abil toodetud liha- ja rasvakogus arvata sisemaisest toodangust maha.

Viimase aastakümne jooksul on seapidamissaaduste toodang, mida on toodetud importsöödaga, kõikunud keskmiselt 300 000 tn piires, näidates ühtlasi viimaseil aastail langussuunda. Nii võib arvutada näit. 1936. a. sealihatoodangut importsöödast 78 000 tn-le, millest ühenduses kogu lihatarvitusega nähtub tõeline osatähtsuse määr, millest sõltub Saksa sealihatarvitus välismaast. Seejärgi võime näha järgmist arenemist Saksa sealihha- ja searasvatarvitus tootmisseisundis:

Sisemaalse päritoluga sealihha osatähtsus %.

1936	91
1935	89
1934	87
1930	79
1927	57

Välismaa ostatähtsus kogu Saksa sealihatarvituses on vähenenud seega järjest, olles viimaseil aastail 11 kuni 9%. See protsent on 1927. a. alates vähenenud järjest peamiselt söödateravilja sisseveo kitsenduse tagajärjel. Kui 1927. a. tarvitas peagu iga teine

sakslane välismaist sealiha ja -rasva, on viimasel aastal teinud seda ainult iga kahe-teistkümnnes. See seakasvatuse edenemine ja välismaa sõltuvusest vabanemine on tingitud asjaolust, et riik võttis sealihajä searasvavarustuse oma juhtida, korraldades ühtlasi otstarbekalt sisemaa põllumajandusliku tootmist.

Välismaa osa Saksa sealihajä rasvavarustuses koosnes 1936. a. järgmisist importaineist:

Välismaa osa Saksa sealihavarustuses 1936. a. kv. *)		
	Kv.	%
Elussead	430 660	14,8
Sealiha (mitmes.)	836 392	28,8
Söödaveravili	1 072 000	36,9

*) Söödad arvatud sealihaks.

	Kv.	%
Kliid	80 000	2,7
Toorsöödad	168 000	5,8
Mitmesugused muud söödad	320 000	11,0
Kokku	2 907 152	100,0

Nagu andmeist nähtub, on peatähtsus impordis söödateraviljal, mis sisemaal väärustatakse ümber sealihaks. Seega välismaast sõltuvuse küsimus ei tee enam säärast muret, nagu varem Saksa sealihajä searasvavarustuses, kuna viimaste aastate hea viljasaagi tõttu on kaetud peagu kogu söödaviljatarvitus. Sealihatootmise arendamine vähendab kahtlemata ka meie väljaveateid tulevikus sigade turustamisel Saksas. Erakorralist aega, nagu see on alanud ka viimaseil aastail, võime arvatavasti kasutada ka tulevikus.

TÖÖSTUS JA KAUBANDUS

TÖÖSTUSE AKTIIVSUS EESTIS JA LÄTIS.

INDUSTRIAL ACTIVITY IN ESTONIA AND LATVIA.

Läti Riigi Statistika Valitsus koostas ja avaldas hiljuti tööstuse aktiivsuse indeksi. Eestis koostati tööstuse tootmiskava indeks teatavasti m. a. esimesel poolel 1). Eestis arvatati nimetatud indeks alates 1927. a., kusjuures alusajaks (=100) võeti 1927—31. aasta keskmine, s. o. tööstuse normaalarengu periood. Läti indeksarvud on arvatud vaid alates 1930. a. ja alusaastaks on 1930—33. a. keskmine, s. o. seoses maailmamajanduskriisiga ka toodangu tunduva languse aastad.

Et saada võrdlust Eestiga, oleme indeksid viinud üle ühtlasele — 1930. a. — alusele, mil tööstustoodang Eestis kui ka Lätis enne majanduskriisi oli veel kõrgseisus. Nimetatud aastaga on võrreldud 1932. a., mil tööstustoodang Eestis kui ka Lätis osutas suurimat langust. Lõpuks, 1930. a. on võrreldud viimase aja, s. o. m. a., tööstustoodangut.

Enne järelduste tegemist tööstuse aktiivsuse muutuste kohta Eestis ja Lätis tuleb juhtida tähelepanu Läti tööstuse aktiivsuse indeksi arvutamiseviisile. Ka Läti indeks ise loomustab peamiselt tööstustoodangu ko-

guslikku muutust. Indeksread põhinevad 33 tähtsamal tööstusalal. Seejuures on üksikute tegevusharude indeksread 21 ala kohta arvatud toodetud kaupade koguse, 7 ala kohta tööliste töötundide arvu, 1 ala kohta (piimaühingud) — eksporditud koguse ja 4 ala kohta (tekstiiltööstus) toormaterjalitarvituse alusel. Suurim lahkuminek Eestiga arvutamiseviisil avaldub tekstiiltööstuse aktiivsuse suhtes, mida arvutatakse Eestis tööliste töötundide arvu alusel. Peale selle puuduvad indeksis kaks sellist tähtsat tööstusharu, nagu 1) murrud ja kaevandused (milledel Lätis võrreldes Eestiga on õige vähe tähtsust) ja 2) elektrijaamad. Nii viisi põhineb läti üldindeks 10 tööstusharul ja Eesti oma 12-el.

Eesti ja Läti tööstuse aktiivsus % (1933 = 100).

	1936	1935	1934	1933	1932	1931	1930
Eesti							
Üldindeks	147	130	118	100	96	111	121
Tootmisvahendid	147	130	122	100	95	109	109
Tarbimiskaubad	147	129	114	100	97	114	133
Läti							
Üldindeks	128	123	117	100	74	80	97
Tootmisvahendid	137	123	119	100	80	100	123
Tarbimiskaubad	128	123	116	100	71	74	91

Maailmamajanduskriisi mõju tööstusele Eestis ja Lätis avaldus hiljem kui suurtöös-

1) Vt. „Konjunktuur“ 1936. a. Nr. 15 (2).

tusmaits. 1930. a., mil tööstustoodang suur-
tööstusmaits hakkas juba kahanema, osutas
Eestis ja Lätis veel tõusu. Alles 1931. a.
tööstustoodang hakkas langema ka neis ka-
hes Balti riigis. (Seejuures osutus tööstus-
toodangu langus Lätis intensiivsemaks kui
Eestis. Nii vähenes tööstustoodang 1931. a.
võrreldes 1930. a. Lätis 17%, kuna Eestis
vaid 8%.

Kriisiaastail avaldas tööstus Eestis üldi-
selt enam stabiilsust kui Lätis. Nii langes
tööstustoodang Eestis kõige enam 1932. a. —
vaid $\frac{1}{5}$ alla 1930. a. taset, kuna Lätis $\frac{1}{4}$. Isegi
juhul, kui arvestada, et läti tööstuseaktiiv-
suse indeksis puudub kaks kriisioludes mõle-
mas maas väga stabiilset ilmet avaldanud
tööstusharu (murrud ja kaevandused ning
elektrijaamad), osutus tööstuse tagasimine-
k Eestis kriisiaastail väiksemaks kui Lätis.

Võttes omaette tootmisvahendite ja tarvi-
tuskaupade tootmise nähtud, et tootmisvahen-
dite tootmine kriisiajal Eestis osutus stabiil-
semaks kui Lätis. Nii vähenes tootmisvahen-
dite toodang Lätis 1930.—32. a. 35%, kuna
Eestis vaid 13%. Tarvituskaupade toodang
langes Lätis 21%, kuna Eestis 27%.

1933. a. üldise majandusseisundi parane-
mise tõttu hakkas tööstustoodang Eestis kui
ka Lätis taas tõusma ja püsib neis kahes
Balti riigis sellest ajast peale pidevalt ning
tõusu on näha ette ka lähemas tulevikus.

Iseloomustavaks osutub asjaolu, et töös-
tustoodangu tõus esimesil aastail pärast ma-
jandusdepressioonist ülejõudmist (1933. ja
1934.) Lätis oli kiirem kui Eestis, kuna vii-
masel kahel (1935. ja 1936.) aastal avaldub
vastupidine nähtus. Nii suurenes tööstus-
toodang Lätis 1932.—34. a. 58% ja Eestis
24%. 1934.—36. a. tõusis tööstustoodang
Lätis vaid 10%, kuna Eestis 23%.

Eriti intensiivselt suurenes tööstustoodang
Eestis viimasel aastal. 1936. a. tõusis töös-
tustoodang Eestis võrreldes eelmise aastaga 13%

(aasta varem 10%). Lätis juurdekasvutempo
iseegi vähenes. Nii suurenes tööstustoodang
Lätis 1936. a. võrreldes 1935. a. vaid 4%,
kuna 1935. a. võrreldes 1934. a. — 6%.

Esimesil aastail pärast majandusdepres-
sioonist ülejõudmist ilmnev tööstustoodangu
kiirem tõus Lätis on tingitud ühelt poolt asja-
olust, et tööstus Lätis elas üle intensiivsema
languse ja seepärast tuli rakendada enam
jõudu selle taasjaluleseadmiseks. Teisalt
Läti teostas Eestist intensiivsemat sisseveo-
piiramispoliitikat ja seeläbi avanes avaramaid
võimalusi omatööstuse laiendamiseks. Kuid
viimasel aastail, vaatamata sellele, et Eesti
teostas ka siis liberaalsemat sisseveopoliiti-
kat kui Läti, toimub tööstustoodangu tõus
Eestis kiirematl.

Eesti ja Läti tööstuse aktiivsuse võrdlusel
huvitavamaiks küsimusiks osutuvad, kui-
võrd aktiivsuse tõus on tingitud majandus-
olundi üldisest paranemisest ja millist tähtsust
omavad sellised tegurid, nagu sisseveo piira-
mine. Võrreldes kriisieelse ajaga tööstustoo-
dangu üldtaset Lätis käesoleval ajal hinna-
takse kõrgemana kui Eestis. Kuid tootmis-
vahendite toodang, millede areng sõltub pea-
miselt maa üldisest majandusolukorrast, osu-
tab Eestis tunduvalt suuremat kasvu (1936. a.
võrreldes 1930. a. 34%) kui Lätis (vastavalt
12%). Tarvituskaupade suhtes, millede toot-
mistaselele võivad avaldada tõhusat mõju
asjaolud, nagu sisseveopoliitika, on pilt vastu-
pidine. Tarvituskaupade toodang Lätis 1936.
aastal ületas 1930. a. taseme 39%, kuna Ees-
tis 10%.

Vaatamata tootmisvahendite tootmise
väiksemale langusele Eestis 1932. a. võrrel-
des kriisieelsega, osutab nende toodang vii-
masel 4 aastal siiski kiiremat tõusu kui Lätis.
Teatud tähtsust seejuures omab loomulikult
põlevkivitööstuse laiendamine, milline töös-
tusharu Lätis puudub.

LÜHIUDISEID. — SUNDRY INFORMATION.

● Vastavale järelepärimisele, kas RT
nr. 25 — 1937. a. art. 216 avaldatud Töös-
tusseaduse elluviimise ja teostamise määru-
se § 16 ettenähtud tööstuse paiklikust
ülevaatusest on vajalik teatada ka

Majandusministeeriumi Tööstusosakonnale
ja kas sama määruse § 17 kohaselt koosta-
tud protokollile peab kirjutama alla ka töös-
tusettevõtja, on Majandusministeeriumi
Tööstusosakond seletanud, et § 16 nimeta-

tud ülevaatusel on osakonnale vaja teatada ainult siis, kui osakond on seda nõudnud ja sellest teatanud, ning et protokolli töötluse omaniku allkiri ei ole nõuetav.

● Masinaehitus- ja kassakapitehas „Laverna“, Tallinnas, on peale kestvaid katseid ja proovimisi lasknud turule tuletõrjemootorpritsid, müües neid Kaitseväele ja mitmele Vabatahtl. Tuletõrjeühingule ning ka Lätti Garkalnes tuletõrjeühingule. Pritsid on töötanud senini rahuldavalt ja tehas müüb neid samul müügitingimusi ning vastutusega, nagu seda teevad Saksa ja Soome tehased, kellelt meie tuletõrje on hankinud senini mootorpritsi.

Majandusminister andis loa:

● Kaubanduse aktsiaseltsi „Eveka“ tegevuse avamiseks. A/S-i eesmärgiks on igasugu kaupadega kauplemine. Põhikapitaliks 100 000 kr. Asutajaiks Joh. Lehtman, V. Salomon ja P. Sander.

● Võru Kinnisvarade kasutamise osadhiisuse „Liitvara“ asutamiseks. O/Ü. eesmärgiks on kinnisvarade omandamine, ehitamine ja kasustamine. Põhikapitaliks 125 000 kr. Asutajaiks Johan Jaason, Theodor Randvere ja Ed. Jurs.

● Kaubandus-tööstusaktsiaseltsi „Mobile“ tegevuse avamiseks. A/S-i eesmärgiks on kauplemine mootorsõidukite, masinate ja masinaosade, -tarvetega ning materjalidega ja nende sõidukite ja masinate monteerimine ning remont. Põhikapitaliks 100 000 kr. Asutajaiks Ed. ja A. Siirak, A. Külm ja V. Freivald.

● Osadhiisus „H. Rõivas & A. Polechuk, Tallinnas, põhikapitali suurendamiseks 100 000 kr-ilt 200 000 kr-le, mida tuleb teostada aasta jooksul.

● Kaubandus-tööstusaktsiaseltsi „Tallko“, Tallinnas, põhikapitali suurendamiseks 50 000 kr-ilt 100 000 kr-le, mida tuleb teostada aasta jooksul.

Majandusministeerium andis loa:

● Besti trükitööstuse- ja kirjastuse A/S. „Ühiselu“, ühe ladumismasina ostuks Saksast 23 520 kr väärtuses.

● Trükotaažitöökoda A. Abram, Tallinnas, ühe rauatreipingi ostuks Tšehhoslovakkias 2340 kr väärtuses.

● Balti nahavabrik H. Birnik, Pärnus, ühe naha-šleifimismasina ostuks Saksast 1410 kr väärtuses.

Majandusministeeriumi Tööstusosakond andis loa:

● V. Ehvert & P. Goldbergile, Pärnus, Malmö 7 sisseseatud kunstvaigu-pressitööstuses töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd 10 töölisi. Jõuandjaks 5 hj. elektrimootor. Valmistatakse mitmesuguseid tooteid, kunst-vaikaineist, nagu: kausse, tasse, kruuse, peekreid js.

● A/S. „Saku õlletehas/ele“, Tallinnas, Suur-Kloostri 10/12 karastavate jookide tööstuse sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd kuni 10 töölisi. Jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 1,5 hj. Valmistatakse mitmesuguseid alkohoolita karastavaid jooke.

● V. Kunze & M. Raichmann'ile, Tallinnas, Telliskivi 51 seada sisse riidevärvimistöökoda „Union“. Ettevõttes leiab tööd kuni 30 töölisi. Jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 12 hj. Värvitakse igasugu riideid ja lõngu.

● O. Strauss'ile, Tallinnas, Luha 17 vasevalamis- ja armatuuritöökoda sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 10 töölisi. Jõuandjaks 2,5 hj. elektrimootor. Valmistatakse igasugu vasevalu- ja armatuurtooteid.

● Valga linnavalitsusele turbatööstuse sisseseadmiseks „Kuiksilla“ turbarahasse. Ettevõttes leiab tööd 60 töölisi. Jõuandjaks 56 hj. lokomobiiil. Valmistatakse kütteturvast esialgu ühe pressiga, mille toodanguvõime kuni 7 700 m³ hooajal.

● T. Mutsu'le, Tallinnas, Vene 6 trükikoja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd kuni 5 töölisi. Jõuandjaks 1 hj. elektrimootor. Valmistatakse mitmesuguseid trükiteid.

● Keemiatööstuse A/S. „Kemaks“, Tartus, Näituse 27 keemiatööstuse sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 15 töölisi. Jõuandjaks 10 hj. aurumasin ja elektrimootorid kogujõuga 7 hj. Valmistatakse kampoli, terpentini, amüülalkoholi, veini- ja viinaäädikat.

LAEVANDUS

PRAHITURG. — FREIGHT MARKET.

Laevade prahiturg kahel viimasel nädalal kuni 27. aprillini oli kindel, väiksemate kõikumistega üksikul turgudel. Ülemere-viljavedudel esimesel nädalal oli nõudmine suur ja prahid tõusid L.-Ameerikast taas kuni 35/- Inglise p.p., Austraalia prahid tõusid isegi kuni 47/- 48/-. Kuid viimasel nädalal vähenes nõudmine ning prahid läksid tagasi umb. 2/6 võrra. Kindlad ja kõrge taseme juures püsisid ka teised ookeaniveod, nagu riis I. Indiast, mis kõikus 47/- 44/- vahel Euroopa sadamaisse. Ka maksti La Platassee süteveol 12/- 12/6 per tn.

Vahemere basseini prahid näitasid samuti kõvenemist. Söed Bristol Kanali sadamaist Aleksandriasse kõikusid 12/6—12/- per tn. Tagasiprahid Aleksandriast Hulli puuvillaseemnel tõusid 18/-le per 60 kub. ft. Doonau vilja eest maksti 23/- 23/6 kontinenti ja metallimuldadest Mustast merest 18/- 19/- kont. sadamaisse. Metallimullad Vahemerest kõvenesid samuti, nii et Vahemereveod olid väga tasuvad. Mullapähklike veohind juuni laadimiseks tõusis 42/6-le Marseilles baasisel.

Inglise/Kontinendi vahelised veod olid endises hinnas väikese kõvenemistendentsiga.

Balti/Valgemere veoturul oli nõudmine metsaveolaevade järele suur ning hinnad kõvenesid samuti üksikvedudel kui ka ajalepinguks. Üksikvedudel ilmusid turule ka NSVL-u prahid, kus Leningradist/Valgest merest maksti 13/- 17/6 üle miinimumi, hilisemal vedudel isegi kuni 20/-. Sama tendents oli ka Soome ja teisist sadamaist, missugust prahtide taset leitakse loomulikuks võrreldes teiste veorajoonidega. FOW-prahte oli vähem ning sin olid hinnad 10/- 13/- üle miinimumi. Ajalepingul maksid venelased 2040 dw. tn, norra laeva eest £ 950 ja 2400 dw. tn., mis on 9/3—9/6 per dw. tn., mida tuleb lugeda loomulikuks, kuna suurte 6000—10 000 dw. laevade hind ajalepingul oli ka 6/- 7/- piires, paremail laevadel isegi kuni 8/-. Üldiselt oli turutendents kindel ja kõvenev. Toome järgnevalt mõned prahid.

Metsamaterjalid:

8000	Std. pulp	Leningrad/Rouen	52/--	juuni/okt.
2000	"	propse L. Soome/E. C. Inglise	16/--	üle miin. [aug./okt.]
1050	"	DBB P. Soome/London	47/6	juuli
450	"	" Kuusiluoto/Hull	55/--	"
800	"	propse Riia/Garston	52/6	apr.
450	"	DBB Kemi/London	50/--	juuni
900	"	" Arhangelsk/Ipswich	55/--	mai
500	"	" Onega/Wisbech	65/8	"
300	"	" Trangsum/Southampton	53/6	juuli
450	"	" Walkom/G. Yarmouth	49/--	"
435	"	" Süderhamn/Ostend	51/--	mai
650	"	" Hernösand/Tyne Dock	47/--	juuli
440	"	" Trangsum/Southampton	50/--	juuni
445	"	" Arhangelsk/Highbridge	75/--	juuni
445	"	" " " " "	77/6	juuli
940	"	" Trangsum/London	44/6	juuni
960	"	propse 1/2 kohta K.-Soome/W. Hartlepool	17/--	üle miinim. 51/--
1200	"	" " " " Tyne Dock	51/--	"
800	"	" Brahestad/Grangemouth	49/6	juuli
200	"	DBB Arhangelsk/Exmouth	90/--	juuni/juuli

Vili.

S. Lorenzo	—p.p. U.K	6000—8000 tn.	35/--32/6	juuni/aug.
L. Austraalia	/Inglise	7000/10 000 tn.	49/--46/--	"
Doonau	/Inglise, kont		24/--23/--	mai/aug.

Süed.

2500 tn.	Newcastle/Göteborg	6/3	apr.
8000 "	Gdynia/Port-Said	15/--	mai
7500 "	Cardiff/Aleksandria	12/6	"
2500 "	Cardiff/Madeira	11/3	"
3500 "	Cardiff/Piräus	12/--	"
2000—3000 tn.	E. C. Inglise/Balti sisemeri	6/3—6/9.	"

Muud.

180 000 k.j.	mullapähklikid Saloum/Marseilles	42/6	mai
300 000 k.j.	puuvillaseemneid Aleks./Leith/Dundee/Aberdeen	18/3	"
6000 tn.	mulda Poti/kont.	18/3	"
4000 "	" Stax/La Pallice	13/--	"
4000 "	" Huelva/Rotterdam	11/3	"
2000 "	apatiit Murmansk/Gdynia	12/3	"

Ajalepingud:

2050 dw. tn.	Norra laev Venesse	5 kuud	£ 950.—
2400 "	" " "	6 "	£ 1150.—

Laevade hinnad.

Prices of Ships.

Viimasel kahel nädalal kõvenesid laevahinnad veelgi. Tehingud üldiselt tagasihoidlikud. Lammutuseks laevade hind keskmiselt 59/- 60/- per br. tn.

Sõiduks müüdnud:

	Br tn.	Dw. tn.	Ehit. a.	Kus	Survey	Kuhu müüdnud	Hind
A/l. „Fishpool“	4575/8140		1912	Inglises	N 2, 34	Jaapanisse	£ 42 250
„Galvan“	5185/8110		1918	Inglises	N 2, 35	Jaapanisse	£ 51 000
„Antonias“	1957/3000		1917	Ameerikas	—	Kreeka	£ 7 250
„Laura Maersk“	1432/2540		1907	Kielis	—	—	£ 15 250.
„Prince Pavle“	5263/8150		1918	Inglises	N 1, 34	Jaapanisse	£ 45 000
„Corwen“	2837/3205		1919	Inglises	N 3, 32	Inglisse	£ 20 000
„Saint-Tropez“	2093/3275		1919	Ameerikas	N 1, 35	—	£ 13 000

Lammutuseks:

Trauber „Hibernia“ 216 br. tn. ehit. 1907, müüdnud Saksa £ 800 ühes kohaletöötamisega.

PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VÖITURG. — BUTTER MARKET.

M. n. jätkus võihinna paranemine Inglises. Eesti võihinnaks noteeriti Manchesteris 111—114 š cwt e. n. 103—110 š vastu. Samuti noteeriti ka soome võihinnaks 111—114 š cwt, kuna läti võihinnanoteering oli madalam, s. o. 110—112 š cwt. Taani võihinnanoteeringuks kujunes Londonis 115 š cwt, olles seega e. n. noteeringust 3 š võrra kõrgem. Vastavalt võihinna paranemisele Inglises noteeriti meie eksportvõihinnaks 142 s kg franko saatejaam e. n. 138 s vastu. Turutendents kindel.

Võihindade liikumisest nähtub, et eesti võihind Inglises püsib soome võihinnaga ühel tasemel ning ületab läti oma 2 š võrra cwt kohta. Seega oleme saavutanud võiturul tähelepanuväärt tulemusi, mis seisundit varem aastail ei olnud.

JUUSTUTURG. — CHEESE MARKET.

Juustuturul on seisund vaikne. Seetõttu noteeris juustuhinna noteerimiskomisjon omal istungil 3. V s. a. ka endised hinnad eksport- kui ka siseturujuustu kohta. Noteeritud hinnad, mis kehtivad kuni 17. V on järgmised:

Šveitsi eksportjuustu hind riikliku juur-demaksuta:

12 A 110 s kg	12 B 102 s kg
11 A 105 „ „	11 B 98 „ „

Siseturu-juustuhindadeks noteeriti samuti endised hinnad:

PEEKONITURG. — BACON MARKET.

Peekoniturul püsib kindel tendents. Eesti peekoni noteering Londonis püsib praegusel tasemel, s. o. 88 š tsntn. kolmandat nädalat.

Võituruseisundi kujunemine näib toimuvat lähenevate kroonimispidustuste mõjustusel. Selle tagajärjel täiendavad importörid ladusid ning loovad seega soodsa seisundi turul. Mis määral aga tegelikult võitartvitus laieneb, ning kas peale pidustusi hindade tase jääb püsima, ei ole praegu selge.

M. n. maksus või siseturul s kg:

Tallinnas lauavõi	170	s, köögivõi	145—165 s
Tartus „	180—190 „	„	138—155 „
Viljandis „	175 „	„	140—160 „
Valgas „	170—200 „	„	150—175 „
Narvas „	170—180 „	„	145—150 „
Paides „	180 „	„	150—160 „

M. n. väljaveetud võikogusest läks Saksa 2010 tünni, Inglisse 2838 tünni.

šveitsi	125 s kg
hollandi	100 „ „
backsteini	100 „ „
konserv	130 „ „

Juustukaubanduse läbikäik maailmaturul näitab tänava suurenemist. Nii oli näit. juustu sissevedu märtsis Inglisse 22% suurem kui m. a. samal kuul. K. a. esimesel veerandaastal veeti Inglisse juustu 692 412 cwt, s. o. 13% enam kui m. a. samal ajal. Ka Saksa näitas juustu sissevedu k. a. suurenemist. Sellest nähtub, et juustu tähtsus pimasaaduste kaubanduses hakkab taas suurenema.

Kuid lähemal ajal oodatakse peekonikaubandusringkonnas veel väikest hindade kõvenemist. Püsiv hind Londonis ja madal toodang või-

TÄHTSAMAD HINNAD JA NOTEERINGUD. — PRICES AND QUOTATIONS.

English Nomenclature see No. 4.	26/IV	19/IV	o/o	Märts		English Nomenclature see No. 4.	26/IV	19/IV	o/o	Märts	
	2/V	25/IV		1937	1938		1937	1938			
	1937	1937								+	-
SURMÜÜGIHINNAD Tallinnas (Börsikom. noteeringute järgi) (kr. kv)											
1. Rukis	14,00	14,00	0	14,50	12,25	81. Searasv, sulatamata	116	115	0	115	76
2. Nisu	24,50	24,50	0	23,50	20,50	82. " sulatatud	140	140	0	140	90
3. Oder, sõõda	21,75	21,75	0	18,00	15,00	83. Loomarasv, sulatamata	65	65	0	65	55
4. Kaer	16,00	16,00	0	14,97	11,50	84. " sulatatud	80	80	0	80	66
5. Rukkijahu	15,13	15,13	0	16,13	14,80	85. Heeringad	55	55	0	55	45
6. Rukkipüü	22,50	22,50	0	21,50	20,90	85-a. Besti erivalik	40	45	0	45	—
7. Nisupüü (kõrgem sort)	45,00	45,00	0	46,00	43,50	86. Rälmed, värsked	20	23	-13,0	30	22
8. Kartulid, sõõgi	2,75	2,73	+0,7	2,49	2,78	87. Kitud, värsked	—	—	—	—	38
9. " tõstusae	1,98	1,98	0	2,01	2,19	88. Ristikehin	—	—	—	—	6,2
10. Kartulitärklis	23,00	23,00	0	23,00	23,00	89. Aasahein	5,4	4,9	10,2	5,0	6,1
11. Jaust, šveitsi (kg)	1,25	1,25	0	1,25	1,80	90. Põletispuud, kase (m³)	845	845	0	845	810
12. Taimevõi (kg)	0,83	0,83	0	0,83	0,75	91. " männi	583	563	0	523	600
13. Nisukur	44,75	44,75	0	45,25	42,45	92. Petrooleum (lt)	18	13	0	13	12
14. Sool	2,50	2,50	0	2,50	2,50	PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE NOTEERINGUD.					
15. Riis, Burma II	46,65	46,65	0	46,00	45,00	Rukis — (kr. kv.)					
16. Tee, or. Pek. Tselon (kg)	5,75	5,75	0	5,75	5,75	93. Hamburg (La Plata)	19,18	19,43	-1,5	17,31	8,15
17. Kohv, Rio, Santos	2,98	2,95	+1,0	4,68	4,68	94. Chicago	15,76	15,32	-0,4	15,70	7,55
18. Kaaka, hollandi	2,10	2,10	0	2,10	2,10	95. Winnipeg	16,09	16,04	+0,8	15,25	6,00
19. Heering, S. Matties (tünn)	43,50	43,50	0	43,50	38,50	Nisu — (kr. kv.)					
20. " Matfals	52,50	52,50	0	52,50	42,50	96. Hamburg (Manitoba I)	19,65	20,87	-5,8	21,43	18,34
21. Pälgid, kuusk, määnd (tünn)	20,00	20,00	0	19,00	18,50	97. Liverpool	18,39	19,07	-3,6	18,13	12,19
22. Paberipuu (rm)	7,50	7,50	0	7,25	6,00	98. Chicago	17,19	17,72	-3,0	18,56	13,09
23. Saet, mat., määnd u/s (thm)	48,00	48,00	0	43,80	28,00	99. Winnipeg	17,32	17,96	-3,8	18,07	10,86
24. Telliskivid (1000 tk.)	44,50	46,00	-3,3	46,00	40,00	Mais — (kr. kv.)					
25. Sillikaakivid (1000 tk.)	41,00	39,00	+5,1	39,00	35,00	100. Chicago	18,08	18,07	0	15,62	8,87
26. Tsement (tünn 170 kg) ¹)	5,85	5,85	0	5,85	6,43	Pilm lahtiselt Tallinn (snt. lt)					
26a. Tsem. paberkot. (170 kg) ¹)	5,15	5,15	0	5,15	—	101. I v. piimakapulustele	11	11	0	11,5	11
27. Lubi	—	2,77	—	2,77	2,25	102. I v. piimatõstustele	10	10	0	11	10
28. Tsinkvalge (kg)	0,69	0,69	0	0,64	0,45	103. II v. piimakapulustele	9	9	0	10	9,6
29. Ooker (kg)	0,23	0,23	0	0,23	0,21	104. II v. piimatõstustele	8	8	0	9	8,1
30. Värnits	65,00	65,00	0	66,50	72,00	Või. (snt. kg)					
31. Linaseeme, õli tootmiseks	—	—	—	16,50	18,50	105. Tallinn	142	138	+2,9	145	135
32. Õlikoogid, linaseemne	12,75	12,75	0	12,75	12,25	106. Kindlustatud hind	160	160	0	180	160
33. Nisukliid	10,00	10,00	0	10,00	9,50	Londonis.					
34. Superfosfaat, 18—20%	4,85	4,85	0	4,30	4,85	107. Taani	205	203	-1,0	225	217
35. Kaalisool, 40%	10,60	10,60	0	10,60	10,65	108. Besti	—	—	—	—	—
36. Fosforiit, eesti	—	—	—	3,20	3,18	109. Läti	—	—	—	—	—
37. Nitrofooska	23,90	23,90	0	23,40	23,07	110. Leedu	—	—	—	—	—
38. Raud, sordi	21,00	20,50	+2,4	19,00	14,00	111. U-Meremaa	—	—	—	178	152
39. Teras, vedru	24,00	24,00	0	24,00	24,00	Manchesteris.					
40. Inglisina	590,00	590,00	0	547,50	455,00	112. Taani	—	208	—	228	221
41. Seafina	72,50	72,50	0	70,75	40,00	113. Besti	200	194	+3,1	190	177
42. Vaskplekk, punane	235,00	235,00	0	235,00	157,50	114. Läti	198	194	+2,1	189	179
43. " valge	195,00	195,00	0	195,00	140,00	115. Soome	200	195	+2,6	206	192
44. Tsinkplekk	77,50	77,50	0	73,75	69,60	116. Rootsi	—	196	—	207	194
45. Puuvillariie, bjaas (mtr)	0,66	0,66	0	0,66	0,66	Berliinis.					
46. Tallanahk, eesti nah. (kg)	2,45	2,45	0	2,45	2,45	117. Saksa margivõi	857	857	0	351	351
47. " ameer. n. i. s.	2,70	2,70	0	2,70	2,50	118. Peen meiereivõi	349	349	0	343	343
48. Paber, rotatsioon	23,20	23,20	0	23,20	23,20	119. Meiereivõi	338	338	0	319	319
49. Kivisüsi, auru, Newcastle	2,90	2,90	0	27,88	2,62	120. Kopenhaagenis. — Taani	159	154	+3,2	178	173
50. " sepa	3,50	3,50	0	33,50	2,75	Peekon. (snt. kg)					
51. Põlevkivi, I-a s.	0,80	0,80	0	0,80	0,80	121. Tallinn 60 — 72 kg I s.	90 ^{a)}	90 ^{a)}	0	90	68
52. Turvas	0,90	0,90	0	0,90	0,88	122. " { 55,5—59,5 " " }	85 ^{b)}	85 ^{a)}	0	85	58
53. Põlevkiviõli	5,10	5,10	0	5,10	4,60	123. " { 72,5—75,0 " " }	81 ^{a)}	81 ^{a)}	0	81	54
54. Kütisõli, o/t. "E. Kiviõli"	51,00	51,00	0	51,00	47,60	Londonis (kõrgem not.)					
55. Kütisõrv	19,00	19,00	0	19,00	18,00	124. Taani	169	169	0	160	169
56. Nafta	11,75	11,75	0	11,69	10,75	125. Besti	167	157	0	150	152
57. Petrooleum, Ameerika	12,80	12,80	0	12,80	11,25	126. Läti	157	157	0	150	152
58. Bens., Riigi Põlevkivit. (lt)	0,28	0,28	0	0,26	0,26	127. Leedu	157	157	0	150	152
59. " Kiviõli "Estolin" *) (lt)	0,29	0,29	0	0,29	0,29	128. Rootsi	164	164	0	154	161
VÄIKEMÜÜGIHINNAD Tallinnas (snt. kg.)											
60. Rukkipüü	15,0	15,0	0	15,0	14,8	129. Iiri	171	171	0	166	174
61. Sepikujahu	28,0	28,0	0	28,0	30,7	130. Poola	167	167	0	169	152
62. Manna	50	50	0	50	46	Lina — Vöru-Petsert.					
63. Kartulijahu	28	28	0	28	28	131. Ristna (R)	—	145	—	129	105
64. Kartulid	3,9	3,9	0	4,7	4,5	132. Hoffsdreiband (HD)	—	136	—	120	96
65. Nisukur	46	46	0	46	44	133. Dreiband (D)	—	127	—	111	87
66. Sool	5	5	0	5	5	134. Ordín-dreiband (OD)	—	118	—	102	75
67. Piim, lt II valik lahtine	11	11	0	12	11	135. L.-ordin-dreib. (LOD)	—	109	—	98	65
68. Lauavõi	170	170	0	190	176	136. Takuprakk (H)	—	100	—	84	53
69. Kõõgivõi	160	155	+3,2	163	163	Mujal Bestis.					
70. Koor, rõõsk (liiter)	110	110	0	110	103	137. Ristna (R)	—	142	—	127	104
71. " hapu	100	100	0	100	100	138. Hoffsdreiband (HD)	—	133	—	118	95
72. Kanamunad (paar)	8	8	0	13	12	139. Dreiband (D)	—	124	—	109	88
73. Sealiha, kesediliha	90	90	0	90	61	140. Ordín-dreiband (OD)	—	115	—	100	75
74. " praeliha	100	100	0	98	66	141. L.-ordin-dreib. (LOD)	—	106	—	91	64
75. Loomaliha, supiliha	50	50	0	50	39	142. Takuprakk (H)	—	97	—	82	52
76. " praeliha	65	65	0	65	80						
77. Vasikaliha, esim. veer.	40	40	0	48	42						
78. " tag.	45	45	0	54	51						
79. Lambaliha, esim. veer.	70	70	0	73	61						
80. " tag.	75	75	0	83	66						

¹) fr. Rakvere; ²) ühes teedemaksuga; ³) 3./V — 9./V; ⁴) 26./IV — 2./V.

maldasid stabiliseerida ka peekonsigade väljamaksuhindu. M. n. noteeriti peekonsigade hindu endiselt muutusetä. Seega maksavad lihaekspordi tapamajad endiselt järgmisi hindu:

	I sort	II sort	III sort	IV sort
60 —72 kg	90	85	79	Sise-
55,5—59 „	85	81	75	туру-
72,5—75 „	85	81	75	hinnad
75,5—80 „	81	77	74	

TAPALOOMADE JA LIHATURG. — CATTLE AND MEAT MARKET.

M. n. veiste pakkumine keskmine. Nõudmine samuti keskmine ning hinnad püsivad juba mõni nädal ühtlased. Tendents kindel. Suurimüügil maksus veiseliha: suured pullid, nuumatud 55—58 s. ja keskmised 52—54 senti kg. Eluskaaluhinnad suuril pullel vastavalt rammususele 31—34 s. kg. Väiksemad pullid: nuumatud 46—52 s., keskmised 43—46 s. ja lahjad 35—42 s. kg. Eluskaalu järgi maksusid väiksemad pullid 23—28—31 s. kg. Lehmaliha nuumatul 50—58 s., keskmisil 36—45 s. ja lahjadel 30—36 s. kg. Lehmade eluskaalust maksti vastavalt rammususele 15—23—34 s. kg. Mullikaliha maksus nuumatul 47—52 s., keskmisil 45—48 senti ja lahjadel 35—42 s. kg. Eluskaaluga maksusid mullikad 23—31 s. kg.

Turustades lehma lihakaalu alusel, kus nahk ja pudemed (päidikud) jäävad ostjale, tuleb eeltoodud liha-kg. hinnale arvata naha ja pudemete arvel juurde pullidel 8—11 s. ja lehmadel 10—12 s.

Vasikate pakkumine rohke. Nädalas turustati 1740 vasikat. Nõudmine rahuldav ning vastab pakkumisele. Hinnad veidi paranesid. Tendents kindel. Tapetud vasikad ühes naha ja pudemetega, kuid ilma peadejalgadeta, maksusid: nuumatud 55—65 s., keskmised 50—55 s., lahjad 45—50 s. ja praak 43—45 s. kg. Elusvasikaid müüdi vastavalt nimetatud sortidele 26—28—34—40 s. kg.

KANAMUNATURG. — EGG MARKET.

Kanamunaturu seisund oli m. n. püsiva nõudmise tõttu stabiilne, kusjuures mõningas mais oli hinnatase kõvenenud võrreldes eelmise nädala hindadega. Ka meie ekspordimunade hinnanteering tõusis m. n. 50 s-le kg franko kogumispunkt e. n. 45 s vastu. Kuna kanamunade kindlustatud hinnaks on

Need hinnad püsivad juba 9 nädalat. See-ga on eksporditapamajade tsentraliseerimisega saavutatud suurem järjekindlus hindade noteerimisel. NSVL-u saadeti m. n. 858 elusiga. Seega on kogusummas saadetud senini juba 3862 siga kr. 325 000 väärtuses. M. n. tapeti eksporditapamajades 1077 siga 1329 sea vastu eelmisel nädalal.

Lammaste pakkumine väike. Turustati 99 tapetud ja 238 eluslammast. Nõudmine elav eluslammastele, mistõttu eluslambast ekspordiks maksti isegi üle noteeringu. Ekspordilambalihahinnad noteeriti endiselt 85—90 s. kg. ning eluskaalu järgi 39—41 s. kg. franko saatejaam.

Sigade pakkumine suurenes, nädalas turustati 943 siga, s. o. eelmisest nädalast rohkem 349 siga. Hinnad püsisid, arvatud välja reede, ühtlased. Reedel tõusis pakkumine 275 seale ning eeltõudu mõjul nõrgenesid ajutiselt ka hinnad. Eelolevaks nädalaks on loota tendentsi paranemist taas endisele tasemele. Nädala keskmiselt maksusid tapetud sead: noored ja peekonkaalulised 83—88 s., lihasead 82—86 s. ja rasvasead 80—85 senti kg., elussead 64—65 s. kg.

Hinnad teiste linnade turgul (s. kg.):

	Sealiha	Veiseliha	Vasikaliha	Lambaliha
Tartu	85—95	40—50	35—45	60—65
Valga	90—100	50—55	38—45	65—70
Kuressaare	75—100	45—60	25—28	40—50
Narva	90—100	50—60	40—50	65—70

Nahkade hinnad: Veisenahad toorelt 75 s. kg. Vasikanahad 5.75—6.00 kr. tk. ning suuremad kaalus üle 3,5 kg., ühe kg. hind Kr. 1.70. Lambanahad 2—4 kr. tk. hind hind sõltub villa paksusest.

Hobusenahad 12—15 kr. tk.

60 s kg, makstakse tootjaile 50—60 gr munadest 35 s kümme ehk 7 s paar ja 60 gr 40 s kümme ehk 8 s paar. Siseturu-munahinnaks noteeriti 5—6,6 s paar. Turutendents langev, kuna pakkumine munaturul suureneb järjest.

Inglise kanamunaturul võis m. n. mär-

kida mõningate maade munahindade kõvenemist. Kuna Taanist ja Hollandist on sissevedu küllalt suur, võiks ainult pakkumise vähenemine soodustada hindade paranemist. Et praegune hinnatase on üle m. n. hinna-seisu, ei ole selle paranemine praeguses hooajalises languses enam tõenäone, kuna ühes seega võib väheneda ka tarvitus.

Saksas ületab kamamunade tootmine tar-

vituse, mistõttu konservitakse osa sisemaisi ja enamuses importmune.

M. n. maksusid kamamunad siseturul s paar:

Tallinnas	7—9 s paar
Tartus	7—8 „ „
Viljandis	7—8 „ „
Valgas	7—9 „ „
Narvas	8—9 „ „
Paides	7—8 „ „

PIIMATURG. — MILK MARKET.

Piimahindade noteerimiskomisjon noteeris 3. mail s. a. Tallinna kohta järgmised piimahinnad: I valiku rõõskpiim müügil piimakauplustele 11 s. l., müügil piimatööstustele 10 s. l. II valiku rõõskpiim müügil piimakauplustele 9 s. l. ja müügil piimatööstustele 8 senti liiter. Piimahind püsib, nõudmine kauplustes piima järgi hea.

Väikemüügil maksus piim piimakauplustes möödunud nädalal s. l.

	I valik		II valik	
	pudelites	lahtiselt	pudelites	lahtiselt
Tallinn	14—16	—	13	10—11
Tartu	14—15	11—13	—	9—11
Narva	12—13	9—10	—	7—8
Viljandi	13	—	—	10
Valga	14	—	—	9—10
Paide	—	—	—	9
Kuressaare	—	—	—	8—9

TERAVILJATURG. — GRAIN MARKET.

Rahvusvahelise Põllumajandusinstituudi kasvupindade kokkuvõtete järgi selgub, et möödunud sügisel laiendati põhjapoolkeral tunduvalt talinisuksilvipindu, mistõttu arvatakse tänavaste talinisuõikepinda ulatuvat rekordtasemele. Kuna praeguste küllaltki kõrgete nisuhindade juures on tõenäone kõigis tähtsamais nisutootjais mais ka suiniskasvatuse laiendamine, on kasvupindade laiendamine eelduseks m. a. kõrgema toodangu saamiseks. Peale kasvupindade laiendamise räägib toodangu tõusu poolt veel praegune eelmise aasta samaaegselt seisust tunduvalt parem orasteseisund. Head väljavaated uuele lõikusele põhjustavad sissevedajaid maid olema ettevaatlikud liga suurte tagavarade muretsemisele, mistõttu nõudmine maailmaturul toiduviljade järele on praegu võrdlemisi tagasihoidlik ja hinnad näitavad nõrgenemist.

Toiduviljade hindade langus avaldab küll mõju söödaviljade hindade käigule, kuid viimane on võrdlemisi väike ja söödaviljade viimaseaegne hind on enamvähem püsinud samal tasemel. Kesk- ja P.-Euroopa karjakasvatusrajoonides püsib praeguse loomade arvu juures kindel nõudmine välismaise söödavilja, peamiselt maisi järele. Kuna aga neis mais oma söödaviljakasvatus on aren-

datud kõrgeima piirini, on söödavilja sissevedu praeguse karjamajanduse intensiivsuse juures paratamatu ka tulevikus. Maisi väljavedajad maad, arvestades üheltpoolt pidevat nõudmist ja teisalt Argentiina kui maisikaubanduses mõõduandva maa tänavuse eelmisest aastast 650 tuh. tn võrra madalamat toodangut, on pakkumistega tagasihoidlikud, mis näitab eksportöride edasise hinnaparanemise lootusile.

Väikemüügihinnad siseturul s kg.

	Tal- linn	Tartu	Vil- jandi	Valga	Kures- saare	Paide
rukis	18	14,5	15	15	14,5	15,5
nisu	27	24	24	24	23	27
oder	20	16	19	18	16,5	21
kaer	18	15,5	17	17	13,5	19
rukkijahu	18	16	17	16,5	17	17
sepikujahu	32	28	30	30	27	—

M. n. kohta noteeriti tähtsamad teraviljaturgudel järgmised hinnad kr kv kohta (sulgudes eelmise nädala noteeringud):

Rukis: Chicago 15.76 (15.82), Winnipeg 16.09 (16.04), Hamburg 19.13 (19.43).

Nisu: Chicago 17.19 (17.72), Winnipeg 17.32 (17.96), Hamburg 19.65 (20.87), Liverpool 18.39 (19.07).

Mais: Chicago 18.08 (18.07), Hamburg 11.19 (11.18), Rotterdam 10.72 (10.86).

Argentiina kaerahind noteeriti Hamburgis 11,65 (11,73) ja odral 14,76 (14,61) kr kv. Tallinna börsinoteering jäi eelmise nädala

tasemele peale Puhk ja Poegade rukkipüüli, mis tõusis eelmise nädala 22,5 kr-lt nüüd 24,5 kr-le kv.

KARTULITURG. — POTATO MARKET.

Aprilli viimasel nädalal kartulite väljaveedu tõusis 4300 kv-le. Väljaveetav kartul läks kõik Inglisse ja Rootsi. Rootsi välja-veetav kartul saadeti peagu kõik Lääne rannast purjekatega.

Praegu kestab rannas purjekatele kartulite laadimine edasi. Sel nädalal läheb Rootsi arvatavasti 6—8 purjekat.

Viru- ja Harjumaal raudteejaamades kartulite vastuvõtmine peagu seisab, ainult mõned üksikud vagunid kartuleid on toodud Tallinna söögiks.

Piiritusvabrikutes on peagu kõigis töö lõppenud. Ainult kaks-kolm vabrikut veel töö-

tab, kellel suuremad normid olid piiritust valmistada.

Tärklisvabrikutes ostetakse koha peal kartuleid, kuid saadetakse ka Tallinnast rohkesti praakkartuleid vabrikutesse.

Suurema pakumise tagajärjel on ka hinnad söögi- kui ka tööstuskartulil allapoole läinud.

Kartulihindade noteerimiskomisjoni koosolekul 3. mail s. a. noteeriti järgmised hinnad: Söögikartul: raudteejaamades kr. 2,20—2,50 kv., Lääne rannas kr. 2,50—3,00 kv.

Tööstuskartul: piiritusvabrikutes kr. 1,80 kuni 2,00 kv., tärklisvabrikutes kr. 1,70—2,00 kv. Tendents nõrk.

AEDVILJATURG. — VEGETABLE MARKET.

Aedviljaturul suurenes m. n. lõpul mitmesuguse värskete aedvilja pakumine. Eriti palju toodi turule värsked rediseid, millele hind langes tunduvalt. M. n. keskel kerkisid järsku rediste hinnad, kuna sel ajal toodi neid vähe turule — nähtavasti oodati aprilli viimaseid päevi ja arvati, et mai vastuvõtuks vajatakse rohkem värsket aedvilja. Need aedviljakasvatajate lootused luhtusid. Värsked rediseid ja ka värsked kurke toodi aprilli viimaseil päevil turule nii suurte kogustena, et osa kaupa jäi müümata. K. n. algul likvideerisidki veel turumüüjad osa aprilli kuust järelejäänud kaupa ja loomulikult palju odavamate hindadega.

See seisund kauba odavahinnaline müük mõjustas omakorda ka värskete kauba hindu ja vähendas nõudmist kauba järele. Nii müüdi k. n. algul värsked rediseid juba 10—12 s. kimp, kuna samasuguste rediste hind m. n. keskel tõusis kuni 15 s. kimp. Värsked kurgid hind kõikus aga 35—75 s. ümber; suurist hollandi kurkidest maksti Kr. 1—1,25 tk.

Salatit müüdi 1 kr. kg. ja muud rohelist aedvilja samade eelmise nädala hindadega.

Heas hinnas püsis ikka veel värsked sibul. Sellest maksti 5—7 s. tk.

Kaalikate ja porgandite hind püsis 15—16 s. ümber kg.

Apelsinide turg on juba reguleerunud. Märtsis sisseveetud suured kaubakogused on enamuses juba realiseeritud. M. n. lõpul jõudis turule värsked „Dalia” nimeline Jaffa apelsin, mis on ostjaskonna poolt hästi nõuetav ja hinnatav.

Endised hispaania ja osalt ka Jaffa apelsinid on juba jäänud kuivaks ja kaotanud maitse. „Dalia” on aga täiesti värsked ja mahlane. Kuigi „Dalia” nimeliste apelsinide hind on kasti kohta kahe kr. võrra kallim, ostetakse neid elavamalt, kuna vanu, juba kuivanud apelsine, ka oma hinnaga oli raske realiseerida kaupmeestel.

Pirnide, banaanide ja viinamarjade turg jäi endiseks.

KALATURG. — FISH MARKET.

Kõikjal käimasolev hoogus kalastus annab rahuldavaid koguseid eksport- kui ka siseturukalalastele, ainult Pärnu lahe koha-

püük, mis pärast jäälagunemist andis esialgselt väga rahuldavaid saake, kujunes 1. n. õige kehvaks, mistõttu kohahind tõusis

rannikul taas 50 s kg, kuigi vahepeal suurte saakide puhul maksti ainult 30 s kg-st.

Rannikvetes algas elusangerjate ja -haugide kogumine väljaveoks. Üks saadeti elushaugi läks juba Rootsi. Haugist makstakse 40 s kg-st ja angerjast 100—120 s kg.

Nädala kestel veeti välja värsket kala 50 000 kg, sellest koha 11 500 kg, haugi 20 000 kg, latikat 16 000 kg, angerjat 1 600 kg, lõhet ja iherust 600 kg, ahvenat 300 kg.

Koha läks Rootsi 8600 kg, Saksa 1050 kg, Soome 700 kg, ülejäänud väikesed partiid teisisse maisse.

Haugi eksporditi Poola 11 400 kg, Prantsusse 4700 kg, Rootsi 3400 kg, sellest elushaugi 2300 kg, šveitsi 500 kg.

Latikat läks peamiselt Poola.

Angerjas — Saksa. Iherus, lõhi ja ahven — Šveitsi ja Rootsi.

Siseturu-kalakaubanduses valitses elav tegevus. Müügil iga sorti värsket kala, eriti rohkesti ahvenat ja latikat, mistõttu ka müügihinnad, arvatud välja kohahind, langesid tunduvalt. Nii nõuti elusvärsket ahvenast Tallinnas 25—35 s kg, Narvas ainult 20 s kg. Latikas maksus Tallinnas 30—45 s kg, Pärnu tindikalamiük arenes nõrgalt. Kuigi hind alanes 40 s-lt 25 s-le, jäi osa kaubast realiseerimata.

Tähtsamate kalaliikide turuhinnad s kg.

	Tallinnas 30. IV	Narvas 29. IV
Iherus (mereforell)	180—220	150
Angerjas	150—200	150—200
Koha II valik	65—100	70
Siig	65—120	65

	Tallinnas 30. IV	Narvas 29. IV
Haug	30—45	25—35
Ahven	20—35	20
Latikas	30—45	25—40
Linask	40—60	—
Säinas	30—40	25
Kiisk	25—30	—
Särg	15—25	15—20
Vimb	30—35	—
Meretint	25—30	25
Räim	13—25	20
Lest	35—40	—
Tursk	25—30	—

Räimekaubandus muutub järjest elavamaks, sest kõikjal alanud räimepüügi tõttu suureneb müügitoodava kauba kogus.

Kuigi esialgsed saagid on paiguti õige kehvad, valgub Tallinna turule kui räimekaubandus-keskuse suuremaid koguseid, mis mõjub omakorda tunduvalt hinnalangusele. Nii tuli m. n. viimasel turupäeval 10 000 kg räimi Tallinna lahest ja läänepoolseist rannikvetest ja raudteel Virtsust. Kalasadamas maksid ülesostjad 11—15 s kg, turul müüdi räimi 15—20 s kg, kuna Virtsust toodud räimi nõrga kvaliteedi tõttu müüdi 11—12 s kg.

Haapsalu kalasadamas maksti kalureile 8—12 s kg, Pärnu kalasadamas 15—20 s kg. Väikese räumisaagi tõttu püsis hind Narva-Jõesuus 18—20 s kg.

Tunduvalt paranes ka lestasaak. Turuletoodud suuremate partiide tõttu müüdi lesti 35—40 s kg, varem 60 s kg.

Turski müügil rohkesti, hinnad endised.

VÄLISMAA MAJANDUSTEATMEID

KAUBANDUSKÄIVE LÄTIS. — TRADE TURNOVER IN LATVIA.

Tööstuse aktiivsuse indeksi kõrval, millele on juhitud tähelepanu käesolevas numbris teisel, on asutud Lätis ka kaubandusaktiivsuse, s. o. kaubanduskäive-indeksi koostamisele.

Statistikaamet on juba korduvalt asunud andmete kogumisele kaubandusettevõtete kuiste käivete kohta. Esimene sellekohane katse tehti 1927. a., teiskordne 1931. a. ja viimane k. a. jaanuaris. 1937. a. kaubandus-

käive-indeksi arvutamine ei leidnud teostamist rahaliste ressursside puudumisel, 1931. aastal koguti andmeid vaid tarvitajateühisusilt, kuid viimased tol ajal hakkasid likvideeruma ja indeksi koostamise katse ebaõnnestus, sest andmed ei olnud võrreldavad. Kuni k. a. alguseni määras Statistikaamet käibe kindlaks Sõjaväe majandusettevõtte järgi, millel Läti kaubanduses on võrdlemisi suur tähtsus. Kuid ka need andmed ei olnud

iseloomustavad, kuna viimase käibed sõltusid samuti tema õitsengust, mis oli intensiivsem kui kaubanduse üldine tõus. Statistikaameti uue kavandi kohaselt kogutakse andmeid 24 mitmesuguse kaubandusharu kohta. Andmed kogutakse jaekaubanduskäibe kohta ja vaid neil juhtudel, kui hulgikaubandusettevõtted iseloomustavad ka jaekaubandust (näit., kaubandus kiirestiriknevate ainetega), kogutakse andmeid ka selliseilt hulгимüügiettevõtteilt.

Esialgu kogutakse andmeid vaid 5 kaubandusharu kohta: 1) toitained koos teiste kaupadega, 2) manufaktuur- ja galanteriikaubad, 3) valmisriided, 4) jalatsid, 5) põllumajandusmasinad ja -riistad, kunstväetis, seemned. Teiste kaubandusharude käiveindeksi arvutamiseks alustatakse lähemal ajal, kusjuures samuti alates 1935. a.

Mainitud 5 kaubandusharukäivet iseloomustavad järgmised arvud: võrreldes 1935. a. jaanuariga ja veebruariga (=100) käive 1936. a. esimesel kahel kuul osutab 110% ja

1937. a. samal ajal 112%, s. o. võrreldes 1935. a. on jaekaubanduskäive k. a. suurenenud 12%. Üksikuis kaubandusharudes kujunes käive erinevalt. Vähenemist osutab põllumajandusmasinate ja muude mainitud põllumajandustootmisvahendite kaubanduskäive. Kuid arvatakse, et seoses nimetatud kaubandusharu reorganiseerimisega (põllumajandustootmisvahendite võimaldamine põlupidajaile üle riigi ühtlaste hindadega, sellekohase kaubanduse üleminek riigi poolt valdades asutavaile eriseaduse alusel ellukutsutud keskkoooperatiivi „Tariba” osakondadele jne.) sellekohase kaubandusharu käive suureneb tunduvalt.

Väikest tõusu osutavad manufaktuur- ja jalatsite kaubanduskäibed. Kuid kõige enam on suurenenud „toitained ja teiste kaupade” käibed (võrreldes 1935. a. jaanuariga ja veebruariga 1936. a. 18% ja k. a. vastavalt 19%, s. o. viimasel ajal võrreldes 1935. a. ligi 1/5). Hindade tõus käibe suurenemisele avaldas vaid vähe mõju.

ARGENTIINA VÄLISKAUBANDUS 1936. A.

FOREIGN TRADE OF ARGENTINE IN 1936.

Argentiina väliskaubanduses 1936. a. toimus tähelepanuväärt vastuoluline areng sisse- ja väljaveos. Samal ajal, kui sisseveoväärtus langes 5%, tõusis väljaveoväärtus ca 5,3%, ning sisseveokoguste suurenedes 5,3% — 8,3 milj. tn-le vähenesid väljaveokogused 10,2% — 14,6 milj. tn-le. Väljaveo ülejääk ulatub ümmarguselt 536 milj. pesole. Säärane ulatuslik lahkuminek väärtuse ja koguste liikumises on seletatav rahvusvahelise võistluse tugevnemisega Argentiina turu suhtes, teisalt intensiivsema hinnatõusuga eksportkonjunktuuris.

Argentiina kolm tähtsamat kaubavahetusmaad — Inglise, P.-Am. Ühendriigid ning Saksa — omasid 1936. a. peagu muutmatut osatähtsust sisse- ja väljaveokoguseis, suurendades seejuures tugevasti oma kaubanduspoliitilist mõju. Inglise pidurdas väikesel määral argentiina saaduste sisseveovõimalusi, vähendades veiselihakoguste sissevedu Argentiinast. Saksa seevastu suurendas 1. I 37 senist 25 000 tn-st külmutatud liha kontingenti 50 000 tn-le. Saksa sissevedu Argentiinast ulatus 1936. a. 118,5 milj. RM-le

97,7 milj. RM väljaveo vastu Argentiinasse. Argentiina sisseveo üldväärtus ulatus m. a. 1116,7 milj. pesole 1175,0 milj. peso 1935. a. ning 1109,9 milj. peso vastu 1934. a., s. o. — m. a. vähem 58,3 milj. pesot ehk 5,2% võrreldes 1935. a. Väljavedu Argentiinast ulatus aga 1936. a. 1652,4 milj. pesole 1569,3 milj. peso 1935. a. ning 1438,4 milj. peso vastu 1934. a., s. o. — m. a. veeti Argentiinast enam välja 83,1 milj. pesot ehk 5,0% võrreldes 1935. a. Väljaveo ülekaal 1936. a. ulatus seega 535,7 milj. pesole 394,3 milj. peso 1935. a. ning 328,5 milj. peso vastu 1934. a.

Väljavedu Argentiinast tähtsamasse riigesse 1934-36. a. milj. pesodes:

	1936	1935	1934
Inglise	524,6	538,4	553,5
Saksa	93,5	108,3	120,0
Belgia	108,2 ¹⁾	137,1 ¹⁾	141,1 ¹⁾
Itaalia	33,6	62,2	60,6
Prantsuse	84,5	74,7	77,9
Holland	110,8 ¹⁾	139,2 ¹⁾	163,8 ¹⁾
Hispaania	11,1	16,3	11,2
Rootsi	15,3	13,4	13,0

1) arvatud kaasa transiit.

	1936	1935	1934
Poola	14,5	8,9	8,1
Sveits	1,5	1,2	0,9
Tšehhoslovakkia	17,8	9,3	6,4
Soome	6,4	5,6	3,5
NSVL	0,5	1,7	3,9
Taani	17,4	21,0	20,3

Kaubavahetuses Argentiinaga evivad domineerivad tähtsust P.-Am. Ühendriigid, Brasiilia ja Kanada, väikseimat — Mehhiko. Väljavedu P.-Am. Ühendriigesse 1936. a. ulatus 174,0 milj. pesole 170,1 milj. peso sisseveo vastu; väljaveo ülekaal seega 3,9 milj. pesot ehk 2,2%. Jaapani seisund Argentiina turul nõrgenes 1936. a. viimaseil kuul, kusjuures sissevedu Argentiinast suurenes 16,4 milj. jenilt 1935. a. 30 milj. jenile 1936. a.

K. a. jaanuaris ulatusid väljaveokogused ning -väärtus enneolemata rekordkõrgusele — 2,4 milj. tn 280,2 milj. peso väärtuses 1,2 milj. tn 143,3 milj. peso vastu 1936. a. samal ajal.

K. a. veebruari keskpaiku ulatusid üksi nisu väljaveokogused 1,1 milj. tn-le 173 000 tn vastu m. a. samal ajal, linaseemne väljaveokogused 327 000 tn-le 233 700 tn vastu m. a. ning maisi väljaveokogused

1,4 milj. tn-le 1 milj. tn vastu m. a. samal ajal. Kõrgem väljaveoväärtus on tingitud ka muutunud hinnakonjunktuurist võrreldes eriti 1933. a., mil Argentiina ekspordi elustamiseks alandas rahavääringut ning võttis tarvitusele miinimumhinnad nisule, linaseemnele ja maisile. 1937. a. veebruari lõpul maksus Buenos Aires'is nisu kv 11,21 pesot 5,75 peso vastu 1933. a. samal ajal, linaseeme 14,24 pesot (1933. a. 11,90) ning mais 6,43 pesot (4,44).

Eestiväliskaubandus Argentiinaga näitab viimaseil aastail tõusutendent-si. 1936. a. ulatus väljavedu Argentiinasse 2 246,3 tn-le 261,7 tuh. kr. väärtuses, 1935. a. — 397,6 tn. — 123,1 tuh. kr. väärtuses ning 1934. a. — 457,3 tn. 62,2 tuh. kr. väärtuses. Tähtsamaiks väljaveoartikleiks osutusid kartul (1 625 tn. — 165,0 tuh. kr.), toor- ja poolvalmisaineist tselluloos (203,0 tn. — 11,8 tuh. kr.) ja tselluloidi aseained (10,5 tn. — 23,6 tuh. kr.) ning valmissaadusist vineer (237,2 tn. — 32,4 tuh. kr.) ja trükipaber (166,6 tn. 27,4 tuh. kr. väärtuses). Samuti suurenes sissevedu Argentiinast. Tähtsamaiks sisseveoartikleiks osutusid toornahad — 411,1 tn. — 450,1 tuh. kr. väärtuses ning keemiatööstus-saadused 807,6 tn. — 266,9 tuh. kr. väärtuses.

INFORMATSIOONI OSA

EESTI PANGA NÄDALAARUANNE.

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return,

AKTIVA

23. aprillil 1937. a.

PASSIVA

1. Kattevara: — <i>Reserve:</i>		1. Põhikapital — <i>Capital</i>	5 000 000,—
kuld: rahas ja kangides	34 182 125,14	2. Tagavarakapital — <i>Reserve Fund</i>	908 496,77
välisraha	15 393 245,41	3. Jooksvad kohustused: — <i>Current Liabilities:</i>	
2. Vahetusraha — <i>Subsidiary Coin.</i>	1 463 161,69	a) pangatähed liikvel	47 487 059,—
3. Sisseveksid: — <i>Home Bills:</i>		b) jooksvad arved:	
kaubaveksid	10 137 258,39	valitsuse	23 235 736,06
põllumajandusl.	2 335 572,31	pankade	6 410 724,51
metsatööstusl.	117 350,22	teised	2 581 864,60
4. Laennud: — <i>Loans and Advances:</i>		4. Muud passiivad — <i>Other Liabilities</i>	32 228 325,77
valitsusele	—		7 070 278,51
teistele *)	11 377 526,51		
5. Kinnis- ja vallasvara — <i>Immovable</i>			
<i>Property and Equipment</i>	3 985 760,95		
6. Muud aktiivad — <i>Other Assets</i>	14 302 187,93		
	<u>92 694 155,05</u>		<u>92 694 155,05</u>

Kattevara vahetõrd jooksvate kohustustega: } 62,19%
Proportion of Reserve to Current Liabilities:

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 2 396 122,01.
Includes Ekr. 2 396 122,01 guaranteed by the Government.

JUHATUS.

VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

Eestis kehtivad kaubandus- ning maksete õiendamislepingud.

Trade and Clearing Agreements Valid in Estonia.

Riigi Teataja aasta ja nr.		Sõlmitud	Jõustunud
1923—192/193	Eesti-Rootsi kaubanduskokkulepe	7.7.1923	2.11.1923
1935—38	Eesti-Rootsi maksete õiendamise kokkulepe	23.3.1935	1.4.1935
1924—18/19	Eesti-Taani kaubanduskokkulepe	7.9.1923	5.2.1924
1924—18/19	Eesti-Islandi kaubanduskokkulepe	7.9.1923	5.2.1924
1925—189/190	Eesti-Norra kaubanduskokkulepe	29.8.1925	21.12.1925
1926—32	Eesti-Briti kaubandus- ja laevandusleping	18.1.1926	8.5.1926
	Eesti-Briti kaubanduslepingu alusel kasustavad Eestis enamsoodustatud riigi käitlust ka Briti asumaad. Nimetatud käitlus hakkas kehtima Kanada kohta erilisel kokkuleppel 1.9.1928.		
1934—68	Eesti-Briti kaubandus- ja laevanduslepingut täiendav kaubanduskokkulepe	11.7.1934	8.9.1934
1925—189/190	Eesti-Hollandi kaubandusleping	22.7.1924	19.5.1926
1926—31	Eesti-Am. Ühendriikide sõprus-kaubandus- ja konsulaarleping	23.12.1925	22.5.1926
1926—36	Eesti-Sveitsi kaubandusleping	14.10.1925	31.5.1926
1927—32	Eesti-Belgia-Luxembourgi kaubandus- ja laevandusleping	28.9.1926	26.1.1927
1935—59	Eesti-Belgia-Luxembourgi maksete õiendamise leping	19.6.1935	10.7.1935
1931—50	Eesti-Belgia koloniaalvalduste tollivahekordade korraldamise kokkulepe	23/24.4.1931	4.7.1931
1927—61	Eesti-Kreeka kaubandus- ja laevandusleping	4.1.1927	9.12.1927
1933—56	Eesti-Kreeka kaubandus- ja laevanduslepingu muutmiskokkulepe	22.2.1933	3.11.1933
			Osaliseit:
1927—110	Eesti-Poola kaubandus- ja laevandusleping	19.2.1927	15.2.1928
			Täielikult:
			24.4.1931
1929—74	Eesti-Poola kaubandus- ja laevanduslepingu lisaprotokoll	5.7.1929	24.4.1931
1931—33	Eesti-Poola kaubandus- ja laevanduslepingu Danzigi Vabalinnale laendamise kokkulepe	9.4.1931	24.4.1931
1937—22	Eesti-Poola tariifiprotokoll ja selle juurde kuuluv noot	23.2.1937	13.3.1937
1928—28	Eesti-Läti ajutine majandusleping	25.3.1928	16.4.1928
1931—35	Eesti-Läti ajutise majanduslepingu lisakokkulepe	8.6.1931	22.7.1931
1932—32	Eesti-Läti ajutise majanduslepingu lisakokkuleppe täiendamise protokoll	14.11.1932	26.1.1933
1935—108	Eesti-Läti vahelise ajutise majanduslepingu lisakokkuleppe täiendusprotokoll lisaprotokoll selle juurde kuulava lõpp-protokolliga ja nootidega	7.12.1935	1.1.1936
1937—16	Eesti-Läti ajutise majanduslepingu lisaprotokoll	10.2.1937	20.2.1937
1935—39	Eesti-Läti maksete õiendamise leping	10.4.1935	29.4.1935
1935—108	Eesti-Läti maksete õiendamise lepingu täiendusprotokoll	7.12.1935	1.1.1936
1937—16	Eesti-Läti maksete õiendamise lepingu muutmise kokkulepe ja selle juurde kuuluv protokoll ja noodid	10.2.1937	20.2.1937
1928—47	Eesti-Tšehhoslovakkia kaubandusleping	20.6.1927	17.7.1928
1928—52	Eesti-Bulgaaria ajutine kaubanduskokkulepe	11.2.1928	24.7.1928
1928—48	Eesti-Lõunaslaavia kaubandus- ja laevandusleping	1.2.1928	10.9.1928
1929—1	Eesti-Itaalia kaubanduskokkulepe	1.7.1928	27.2.1929
1936—36	Eesti-Itaalia kaubanduse ning maksete õiendamise kokkulepe	6.10.1936	30.10.1936
1929—44	Eesti-Prantsuse kaubandus- ja laevandusleping	15.3.1929	29.5.1929
1930—47	Eesti-Prantsuse kaubandus- ja laevanduslepingu muutmise kokkulepe 28.9. ja	7.10.1929	30.6.1930
1930—54	Eesti-Prantsuse kaubandus- ja laevanduslepingu muutmise protokoll	11.7.1930	20.7.1930
1931—1	Eesti-Prantsuse kaubandus- ja laevanduslepingu muutmise protokoll	30.10.1930	11.1.1931
1932—28	Eesti-Prantsuse kaubandus- ja laevanduslepingu muutmise protokoll	16.3.1932	6.4.1932
1933—60	Eesti-Prantsuse kaubandus- ja laevanduslepingu muutmise protokoll	27.4.1933	6.7.1933
1933—65	Eesti-Prantsuse kaubandus- ja laevanduslepingu muutmise protokoll	27.7.1933	7.8.1933
1936—34	Eesti-Prantsuse kaubandus- ja laevanduslepingu muutmise noodid	22.2.1936	27.4.1936
1932—30	Eesti-Prantsuse maksete õiendamise kokkulepe	26.3.1932	5.4.1932
1929—34	Eesti-Austria kaubandus- ja laevandusleping	11.12.1928	4.7.1929
1929—37	Eesti-Saksa kaubandus- ja laevandusleping	7.12.1928	29.7.1929
1935—21	Eesti-Saksa kaubanduskokkulepe ja selle lõpp-protokoll	4.1.1935	14.1.1935
1935—108	Eesti-Saksa kaubanduskokkuleppe lisakokkulepe ja selle lisad	29.11.1935	1.1.1936
1936—32	Eesti-Saksa kaubanduskokkuleppe teine lisakokkulepe	2.11.1936	1.1.1937
1929—71	Eesti-NSVL-u kaubandusleping	17.5.1929	19.9.1929

Riigi Teataja aasta ja nr.		Sõlmitud	Jõustunud
1935—14	Eesti-NSVL-u majanduskokkulepe	31.10.1934	1.1.1935
1929—71	Eesti-Ungari kaubandus- ja laevandusleping	29.4.1929	10.11.1929
1929—95	Eesti-Portugali kaubanduskokkulepe	22.8.1929	16.1.1930
1930—94	Eesti-Rumeenia kaubanduskokkulepe	30.8.1930	12.3.1931
1930—56	Eesti-Türgi kaubandus- ja laevandusleping	16.9.1929	18.5.1931
1933—8	Eesti-Türgi kaubandus- ja laevanduslepingu muutmise kokkulepe	17.1.1933	17.1.1933
1935—30	Eesti-Türgi kaubandus- ja maksete õiendamise leping	13.3.1935	28.3.1935
1931—53	Eesti-Soome kaubandus- ja laevandusleping	11.4.1931	28.9.1931
1934—78	Eesti-Soome kaubandus- ja laevanduslepingu lisakokkulepe	5.7.1934	1.10.1934
1935—93	Eesti-Soome kaubandus- ja laevanduslepingu lisakokkuleppe muutmise noodid	9.10. ja	24.10.1935
1936—32	Eesti-Soome kaubandus- ja laevanduslepingu lisakokkuleppe muutmise protokoll	3.4.1936	18.4.1936
1934—27	Eesti-Leedu kaubandusleping	13.1.1934	6.5.1934
1934—61	Eesti-Jaapani kaubanduskokkulepe	21.6.1934	20.7.1934
1935—48	Eesti-Hispaania esialgne kaubandus- ja maksete õiendamise leping	8.5.1935	1.6.1935

LEEDU. Leedu metsamaterjali-eksport. — Lithuanian Timber Exports.

10 aastat tagasi, mil leedu loomasaaduste eksport oli veel arendamata, moodustas metsamaterjali eksport tähtsa ala Leedu väljaveos, kusjuures saadi head hinda. Viimase 12 aasta jooksul arenes metsamaterjalieksport (palgid, paberipuu, lauad, plangud, viiner, tselluloos jne.) Leedust:

	milj. lit.		milj. lit.
1936	32,0	1930	69,1
1935	31,4	1929	98,9
1934	40,7	1928	73,2
1933	36,8	1927	51,8
1932	35,3	1926	54,7
1931	42,2	1925	51,9

Kõige rohkem eksporditi metsamaterjali 1928.—30. a. 1929. a. oli rekordne, mil eksporditi 98,9 milj. lit. eest. Alates 1931. a., mil hinnad langesid, vähenes eksport tunduvalt. Kõige vähem eksporditi metsa 1935. a., mil kaubandussuhted Saksaga olid halvenenud.

Esimisel iseseisvusaastail eksporditi Leedu välismaale peamiselt töötlemata metsamaterjali: palke, paberipuid, küttepuid jne. Viimase ajal, mil valitsus toetab Kaunase ja Klaipeda ekspordisäevskeid, hakatakse eksportima järjest enam töötletud metsamaterjali.

Väiksem oli eksport 1935. a., kusjuures peamiselt langes töötlemata metsa väljavedu. 1934. a. eksporditi Leedu paberipuid 3,5 milj. lit. eest ja 1935. a. jäi selle eksport peagu seisma — eksporditi ainult 2,6 tuh.

lit. eest. Samuti oli ka palkide ja muu töötlemata metsamaterjaliga; nende eksport langes 8,4 milj. litilt 1934. a. 2,7 milj. litile 1935. a. M. a. tõusis töötlemata metsamaterjali eksport taas 4,4 milj. lit. ja nüüd, mil selle eksport Saksaa on suurenenud, hakkab järjest suurenema. Töötletud metsamaterjali eksport on püsivam. Lauad, planke ja muud töötletud metsamaterjali eksporditi Leedu: 1931. a. 9,6 milj. lit. eest, 1932. a. — 9,0 milj. lit., 1933. a. — 10,9 milj. lit. ja nüüd juba 13 milj. lit., kusjuures eriti tõuseb laudade väljavedu.

Metsamaterjali-eksport Leedust viimasel 3 aastal:

	1934		1935		1936	
	1000 tn.	milj. lit.	1000 tn.	milj. lit.	1000 tn.	milj. lit.
TÖÖTLEMATA:	244,3	8,4	48,4	2,7	99,5	4,5
Sellest:						
Küttepuid	7,1	0,2	1,6	0,1	0,2	—
Paberipuid	134,5	3,5	0,1	—	48,5	1,4
Tammepalgid	6,8	0,4	4,4	0,3	4,8	0,5
Heavapalgid	12,1	1,1	12,1	1,0	11,5	1,1
Männipalgid	52,2	1,9	14,0	0,5	22,9	0,7
Kunsepalgid	19,2	0,7	7,2	0,3	5,8	0,2
Muu töötlemata materj.	12,4	0,6	9,0	0,5	6,4	0,4
TÖÖTLETUD:	87,6	11,8	193,7	13,7	132,9	13,0
Sellest:						
Plangud	40,1	4,7	58,3	5,7	52,6	4,6
Lauad	42,6	5,9	63,5	6,7	65,4	7,1
Mund materj. töötli.	4,9	0,7	11,9	1,2	14,9	1,3
Kokku:	331,9	19,7	182,1	16,4	232,5	17,5

Tselluloosi ja vineeri on viimaseil aastail eksporditud:

	tselluloosi:		vineeri:	
1936	57 205,9 tn	10,5 milj. lit.	5 749,2 tn	3,8 milj. lit.
1935	52 189,5 "	10,9 " "	5 924,4 "	4,6 " "
1934	57 334,0 "	14,6 " "	5 392,9 "	6,4 " "

Häl konjunktuuriaegadel oli leedu metsa suurimaks ostjaks Saksa, kuna see turg oli Leedule kõige lähedam ja soodus ühenduse

mõttes, peale selle olid siin hinnad alati paremad. Aega, mil sakslased takistasid Leedu ekspordit, kasustasid poolakad ja teised naabrid ning kindlustasid Saksa turul. Praegu on leedu metsamaterjali suurimaks ostjaks Inglise, kuhu m. a. eksporditi metsa 13 milj. lit. eest. Teisiks suurimalks leedu metsa ostjaks on Belgia, Holland ja Taani. Saksa ostis m. a. leedu metsa 3,4 milj. lit. eest.

Võiekspord Leedust tänavu esim. 3 kuu jooksul.

Lithuanian Butter Export during the First 3 Months of 1937.

Tänavu esimese 3 kuu jooksul eksporditi Leedust 31 103 tünni võid, m. a. samal ajavahemikul — 27 263 tünni. Seega tõusis ekspordit tänavu ca 15%.

Tänavusest võiekspordist läks Inglise 48,02%, Lähed. Itta ja Palestiinasse — 21,9%, Saksa — 13,58%, Šveitsi — 9,81%, P.-Am. Ühendriigesse — 2,25% ja Belgiasse — 3,7%. Tunduvalt vähenes tänavu võiekspordit Belgiasse, sest m. a. esimesel veerandil eksporditi sinna 12,5%.

Leedu võitoodang praegusel ajal ei ole suur, nädala jooksul tuuakse ekspordiks kokku ligi 3000 tünni, kuna suvel nädalas 8.—9000 tünni.

Piimaühisusile maksab Pienocentras ekspordiks kõlbliku I s. või kg. eest 3 lit. ja II s. — 2,85 lit., kusjuures piimaühisused peavad põllumeestele maksma võirasva kg. eest mitte alla 2,50 lit.

Leedu või- ja munaekspordit väljavaateist.

Prospects for Butter and Egg Exports in Lithuania.

Piimaühisuste keskliidu „Pienocentras“ esimees J. Glemža viibis üle kolme nädala välismaal, peamiselt Inglise. Läbisõidul peatus ta ka Belgias ja Saksas. Jutuaajamisel ajakirjanruse esindajatega Kaunases tähendas ta muuseas:

Reisi tähtsamaks eesmärgiks oli selgitada koha peal Leedu või- ja munaekspordit võimalusi tänavu, tutvuda turu uute nõuetega jne. Selle eesmärgiks J. Glemža koos kaubandusesindaja K. Gineitisega sõitis läbi rea üksikuid kohti Inglise, tutvudes nende toodete kohaletoomisega Inglise, nende müügiga ja seisundiga.

Juba mitmel aastal püüab Pienocentras laiendada oma klientuuri Inglise ning tungib järjest enam oma kaupadega Kesk- ja P.-Inglise, mis on viimasel ajal andnud positiivseid tagajärgi. Regulaarselt yeetakse leedu saadusi oma laevadel Hulli sadamasse, kust need toimetatakse edasi mujale. Leedu võid ja mune on hakanud ostma ka suured kaubandusühisused, kellel on sadasid ärisid. Kauplemine säärase suurte ostjatega on mitmes suhtes palju kergem. Viimasel

ajal on avaldanud soovi saada leedu võid vahetult üks suurim kooperatiivühisus, kelle aastaläbikäik tõusvat 100 milj. naelsterlingini. See ühisus müüvat umbes 20% kogu Inglise eksporditavast võist. Ühtlasi olevat see ühisus ka rea kaupade eksporditjaks. Nimetatud ühisusega kavatseb Leedu luua vastavaid suhteid.

Üldiselt ei olevat erilisi uusi raskusi leedu või ja munade müügiks Inglise. Uusi sisseveokitsendusi ei oodata. Inglise ise valmistab ainult 9—10% tarvitavast võist. Võitarvitus ei vähene, vaid ümberpöördui, majandusseisundi paranemisega on viimasel ajal märgata võiturul teatavat elavust. On räägitud kontingentide kehtimapanekust munade sisseveol, kuid konkreetselt ei ole ses küsimuses samuti midagi teada, kuigi munade toodang Inglise on suurem ning katab üle 50% kogu turundudest.

Või eest Inglise saadavad hinnad on 10 ja isegi 15% kõrgemad kui m. a. samal ajal, kuid on raske loota, et need tõuseksid palju kõrgemale tänavu. Samuti loodetakse ka paremaid munahindu. Leedu saab praegu

munade eest Inglises sama hinda, mis Soomegi.

Leedu võimutük Saksa ja Belgiasse toimub kindlaksmääratud kontingentide alusel.

Edasi tähendas J. Glemža, et Pienocentras kavatseb tõsta oma tänavust võieksporti kuni 16 000 tn-le. (1936. a. eksporditi 14 000 tn.). Kuna viimaseil aastail on võieksport

Leedust iga aastaga suurenenud 2000 tn., peetakse seda normaaltõusuks, mida lubab oletada ka piimatootjate arvu suurenemine tänavu.

Munaeksporti tahetakse tõsta tänavu 60 milj. tk-lt 80 milj. tk-le, sest viimasel kolmel nädalal tõusis munaeksport tunduvalt.

Rahvusvaheliste kliiringlepete võrk. — Net of International Clearing Agreements.

Kliiringlepete levikust toome järgneva tabeli Hollandi andmete alusel. See tabel näitab, kui võrd rahvusvaheline kaubandus on suletud raamidesse, mis taotleavad selle ta-

sakaalustamist kahepoolselt ning kolmandate riikide vahetalituse väljalülitamist.

Kliiringlepped seovad märgiga ● ühendatud maid.

	Argentina	Belgia	Brasillia	Bulgaaria	Tšiiili	Taani	Saksa	Inglise	Eesti	Soome	Prantsuse	Kreeka	Iran	Itaalia	Jugoslaavia	Kanada	Läti	Leedu	Hollandi	Norra	Austria	Poola	Portugal	Rumeenia	Rootsi	Šveitsi	Hispaania	Tšehhoslovakkia	Türgi	Ungari
Argentina	●																													
Belgia		●																												
Brasillia			●																											
Bulgaaria				●																										
Tšiiili					●																									
Taani						●																								
Saksa							●																							
Inglise								●																						
Eesti									●																					
Soome										●																				
Prantsuse											●																			
Kreeka												●																		
Iran													●																	
Itaalia														●																
Jugoslaavia															●															
Kanada																●														
Läti																	●													
Leedu																		●												
Hollandi																			●											
Norra																				●										
Austria																					●									
Poola																						●								
Portugal																							●							
Rumeenia																								●						
Rootsi																									●					
Šveitsi																										●				
Hispaania																											●			
Tšehhoslovakkia																												●		
Türgi																													●	
Ungari																														●

